Ч. 95. Чернівцї, середа дня 5. мая 1909 р. Річник XXV.

Передплата на „Буковину“
платна в Чернівцях:
в **Австро-Угорщинї**: на цїлий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
в **Росиї**: на цїлий рік 12 карбованцїв, на пів року 6 карб.
в **иньших державах**: на цїлий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під недїлю і коштувати буде на цїлий рік 4 К, на пів року 2 К, на чверть року 1 К.
Поодиноке число 10 сотиків.
Оголошеня коштують по 10 сотиків від одношпальтової стрічки або її місця дрібним друком (петіт). При кількоразових або при річних замовленях значний опуст.

БУКОВИНА

Орґан української поступової партиї на Буковинї,
виходить що дня крім недїль і сьвят.

Редакция, адмінїстрация і експедиция
„Буковини“
в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телефону 176.
Адрес для телеґрамів: **„Буковина“, Чернівцї.**
В справах редакцийних можна устно порозуміватися що дня від 10 —11. рано і 2.—3. пополудни крім недїль і сьвят.
Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частїйших замовленях відповідний рабат. **Рекламациї** неопечатані вільні від порта. **Рукописи** звертає редакция лише за попереднім застереженєм і залученєм почтової належитости.
Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Преса про письмо Ончула до барона Василька.

Черновецка і позачерновецка преса обговорюють „політичний“ лист посла Ончула до барона Василька. „N. fr. Presse“ замічує, що ся афера викликала велику сензацию і характеристична для способу борби християньско-социяльної партиї на Буковинї, до якої основателїв належить п. Ончул. „Buk. Post“ в ступній статї каже, що борба ся не ведеть ся переконанями, не в цїли переперти нові ідеї або якусь нову програму, але особиста зависть, ненависть, випливаюча з огидного наміру пімсти. По думцї „Buk. Post“ п. Ончул милить ся коли думає, що евентуальне іменованє барона Василька краєвим маршалком справа особиста без ідейного підкладу. Тут розходить ся о ідею, чи на Буковинї має мати перше рішаюче слово честність чи обкидуванє болотом. Треба бороти ся за ідею, щоб банду еґоїстів виелїмінувати з публичного житя, яке вона затроює. В будучій виборчій кампанїї до сойму буде лунати клич: Тут честність! Тут політичне розбишацтво.

„Allg. Ztg.“ обговорюючи справу в статї „Selbstpersiflage“ уважає оба листи цікавими документами краєвої політики; вони творять останну главу перед шість роками інавґурованої вільнодумної ери а з другої сторони вступ до нового періоду, який зачне ся недалекими виборами до сойму в слїдуючім роцї. Згадана часопись каже, що „лист п. Ончула історично взявши, не має великої ваги. Що більше каже п. Ончул в тім листї, як що він ще раз проклинає годину, в якій на запросини голодних кревняків всїв у посьпішний потяг і поїхав до Черновець, щоби ущасливити Буковину“. Вкінци „Allg. Ztg.“ пише, що той лист не є пониженєм волоского народу, бо др. Ончул не встані виказати ся з леґітімациєю, яка би давала йому право говорити в імени того народу.

Румуньска часопись „Patria“ не подає письм. Однак замічує, що п. Ончул наївний, коли думає, що єго письмо заставить барона Василька уступити і „очистити Авґієву стайню“. Барон Василько, мовляв, „ренеґат“, що баґателїзує собі Волохів і навіть не зважає на те, що Волохи знов зеднані. Часопись обіцяє повернути ще до сеї справи. Вкінци подає два листи Дори Поповіча і Кісановича, в якім оба ганьблять барона Василька; ба Кісанович каже, що він „щирійший і мудрійший“, а все проче замовчує „іззa вродженої єму чемности“ (табльо!)

„Buk. Nachrichten“, перепечатавши оба листи, замічує, що п. Ончул наглядно доказав, що дозрів до заведеня д-ра Цуркана.

В числї з 30. цьвітня оголошує „Arbeiter Zeitung“ лист Ончула до барона Василька почім дає свої замітки. „Знова довідуємо ся — так говорить ся в „Arb. Ztg.“ —, про геройский учинок Авреля Ончула, сего поборника християньско-социяльної партиї. Він написав лист до маршалка барона Василька, в якім жадає, щоб барон не приняв іменованя краєвим маршалком. В разї непослуху барона Василька грозить єму Ончул очорненєм і ганьбленєм в комісиї буджетовій“. Лист посла Ончула каже „Arb. Ztg.“ написаний в правдивий християньско-социяльний спосіб вимушуваня. Свої замітки кінчить згадана часопись ось як: „В першій частинї листу Ончул робить лише натяки і виступає як добрий приятель, розходячи ся в загальниках, однак кінчить виразною погрозою, що в буджетовій комісиї буде нападати на бар. Василька. Колиб прокуратор не шанував п. Ончула задля його могучих приятелїв, то мусїв би єго сейчас потягнути до відвічальности за злочин вимушуваня“.

З парляменту.

Польске „посрамленіє“ в комісиї для социяльного обезпеченя.

Колиб в парляментї голосованя над всякими внесками відбували ся тайно, тодї нераз вислїд голосованя над українськими внесенями був би инакший як звичайно. Не один посол переконаний про слушність українского внеску, однак згляди на заприязнені партиї кажуть йому подавати свій голос проти внесень українского клюбу. Коли-б голосованє було тайне, тодї дуже часто пішов би не один посол за голосом свого переконаня. А що річ дійсно так має ся, про се сьвідчить подія в комісиї для социяльного обезпеченя.

В пятницю відбуло ся під проводом пос. Бузка засїданє комісиї для социяльного обезпеченя, на котрім вибрано референтів для поодино-

Филї моря і любови.

Траґедия на пять дїй **Франца Ґрільпарцера.**
(Переклад **П. Карманьского**).

(Дальше).

НАВКЛ. (*висуває ся на перед*).
Так най буде! Сам того ти хотів.
Не вмієш щастя брати й здобувати,
То вчись терпіти. Краще навіть так.
Вона-ж посьвячена і горе тому,
Хто приступив би. Се був майже жарт,
Що я дораджував тебе на крайне:
Та моть бере дивити ся на когось,
Що прагне, надієсь, та сил не має,
Простерти руку по вінок побіди.
Та краще так. Щасть Боже, друже!
Твій дух трусливий більше виграв тут,
Чим хитрість Нестора й Ахілля міць.
Тепер ходім домів. Та, бач, нїколи
Не поривай ся — !
ЛЕАНДЕР. Вона верта'!
НАВКЛ. А все-ж!
Іди!
ЛЕАНДЕР. Я нї!
НАВКЛ. Що знов!
ЛЕАНДЕР. Зблизитись, говорити. Ох!
(*Цофають ся в глиб.*)
ГЕРО (*вертає і несе один збанок на голові, а другий у звисаючій правій руцї.*)
ГЕРО (*співає*). Вона, знай, гладить
Мягонький пух —
(*Пристає і говорить*).
Мій стрий не любить, аби я співала
Про Леду та лебідку. (*Іде далї*).
Що се вадить?
(*Коли прийшла на середину сцени, випадає нечайно Леандер і кидає ся перед неї зі спущеною головою.*)
Боги, се що? Я млїю з жаху!
Дрожать коліна, з рук збанок паде.
(*Ставить збанки на землю*).
Тут муж! Ще й другий! Що вам тут, чужинцї,
Від мене, від жрекинї, в гаю сїм?
Захищена я та опіку маю;
Лиш крикну, зараз сторожі надбігнуть
І смїлість сю пожалуєте ви.
Ідїть, ще поки час; приймїть за кару
Провини сьвідомість і неудачі.
НАВКЛ. О діво, не прийшли ми тут для шкоди,
А радше скриту шкоду направляти,
Що мого друга стрінула, диви!
Сей муж слабий.
ГЕРО. Ти кажеш се менї?
Там у жерців в Аполїна сьвятинї,
Там лїчать хорих.
НАВКЛ. Не таку недугу.
Вона прийшла в сьвятинї підчас храму,
Відійде теж лишень на місци тім.
ГЕРО. Підчас храму днесь?
НАВКЛ. Так є. Від твого ока.
ГЕРО. Так думаєш? І сьмієш се казать?
Я знала се: О, злобний ум товпи,
Безбожний, без страху, без чести.
Я йду і вишлю по збанки мої
Поблизьких слуг, що най вас тут застануть,
Повчать вас певно, чим ви провинились.
НАВКЛ. Нї, так іди! Та перше глянь на того,
Кого жостоко її тяжко так ганьбиш.
ЛЕАНДЕР (*глядить на неї*).
Остань!
ГЕРО. Ти, бачу, той самий будеш,
Що днесь клячав при Гімена престолї.
Та ти тодї, здавалось, був чемнїйший;
Мене болить, що, бачу, чи не той.
ЛЕАНДЕР (*встає, зі здержаним поклоном*).
Той сам! Остань:
ГЕРО (*до Навклероса*). Що-ж хоче він?
НАВКЛ. Казав тобі; повис при твоїм оцї,
Житє і смерть твої слова для нього.
ГЕРО. Ой, зле задумав ти, молодче добрий,
І серденько найшло не добрий путь!
Бо як гаразд твої думки поняла,
Здаєть ся, ти приляг до мене серцем:
А я жрекиня ясної богинї,
Я присягла на віки вольний стан.
Та й небезпечно посягать по мене;
Смерть тому грозить, хто би се посьмів.
То-ж дайте мій збанок і геть ідїть;
Мене боліло-б, як би ви терпіли.
(*Бере збанки*).
ЛЕАНДЕР. Так знай, я згинув в морскій глибинї!
ГЕРО. Нещасний, ти жалієш так за мною!
НАВКЛ. На бога, нї, жрекине, постривай!
Дай раду тому, що тебе кохає!
ГЕРО. Що-ж можу я? Ти знаєш вже усе.
НАВКЛ. Скажи хоч слово, що-б його сцїлило.
Сюди! Корчі спиняють зір цїкавих.
Збанок я твій поставлю онде в тїнь,
Ходи, будь ласка, слово хоч скажи.
Не хочеш сїсти тут?
ГЕРО. Не личить се.
НАВКЛ. Змилосердись над муками молодця!
ГЕРО (*до Леандра*).
Так сядь і ти.
НАВКЛ. Так, тут. А ти тут збоку.
(*Леандер сидить на серединї, спертий тулувом на пень

ких партий предложеня о социяльнім обезпеченю. Супроти великої ваги предложеня, а також супроти його надзвичайного значіня під зглядом політичним, комісия старала ся віддати реферати в руки найспосібнійших і найбільше фахових членів комісиї. Попри се великі сторонництва старали ся о те, щоби реферати дістати в свої руки, очивидно при помочи других великих сторонництв. Прийшло на чергу приділене реферату найважнійшого для селяньства, а тим самим і для руської нациї: реферату в справі обезпеченя самостійних. Загальна дебата над предложенем виказала велику ріжницю в социяльних відносинах західної і східної Австриї. Комісия приняла отже евентуальність, що в наслідок тої ріжниці може треба буде инакше з'органїзувати се обезпечене самостійних в Галичині і на Буковині, а инакше в західних краях Австриї. Супроти того порішено вибрати двох референтів: одного для західних, а другого для східних країв.

Всї більші сторонництва палати звязані з колом польским в бльок, зобовязані всюди і в кождій справі між Русинами а Поляками голосувати так, як того домагаєсь коло польске. Нїхто в більшости комісиї навіть не думав ставити кого иньшого як члена кола польского і поставлено внесене, щоби вибрати пос. Жиґулїньского. Тимчасом пос. Окуневский зголошує сам свою власну кандидатуру словами: „виберете, чи не виберете, я зголошую свою кандидатуру, бо руске селяньство є більшостию селяньства в східних краях". Голосоване покінчило ся тим результатом, що пос. Окуневский дістав 19 голосів, а пос. Жиґулїньский 13!

Кореспондент „Дїла" замічує, що друга причина, чому деякі явні союзники Поляків голосували за Русином лежить в тім, що з дебат в новій палаті посли переконали ся, що з галицких послів лише члени укр. клюбу заступають гідно інтереси селяньства і розуміють сї інтереси. Дебата над ветеринарийним законом показала, що навіть польскі людовцї не розуміють ся на інтересах своїх виборців.

Події в Туреччинї.

Вже настав був супокій. Молодотурки дїпняли свого, скинули свого найбільшого ворога Абдул Гаміда з престола, заміняли єго на лїпшого, поступовійшого Могамеда V. і виконують засуди оден по одним на виновниках на улицях Царгороду. Вид шибениць нагнав населеню такого страху, що все скрило ся у свої нори та чекає, коли прийде й на него черга потерпіти кару зі сторони могутних тепер Молодотурків.

Новий кабінет, як зачуваємо, уступає і Гільмі-паша як новий великий везир має заняти ся утворенем иньшого кабінету, який мав-би за собою більшість в парляменті.

Та на сїм не скінчило ся. Молодотурки виграли справді справу в европейскій Туреччинї, та далеко ще не в малій Азиї. Звідси приходять що дня все сумнїйші вісти. Цїла Анатолія підняла оруже проти Молодотурків, в Дабетрі, Ємені і Бітлїсї повстав великий несупокій. В Аданї і окресности пожар та плюндроване на дневнім порядку. Улицями страшні бучі, при чім повстанцї при живих окликах на султана Абдул Гаміда не щадять крови християньскої, яка ллєть ся річками. В цїлій околиці панує анархія. Жадне військо, жадний приказ правительства не в стані привести тут порядок. Очевидно Молодотурки не мають тут жадного впливу. Они догадують ся, що султан Абдул Гамід нарочно перед своєю детронізацією дав почин до різнї в малій Азиї, щоби таким робом уможливити інтервенцию сусїдних держав. Як найновійші вісти доносять, стоять вже чужі воєнні кораблї коло Мерзини готові вмішати ся в домашні межиусобиці Туреччини.

Молодотурецке військо машерує вже проти міста Валони, де населене сильно напирає на їх вояків. Сподївають ся, що вдасть ся в недовзї придушити всякі розрухи, які розширили ся по всїй малій Азиї. Та ми не хочемо в то вірити, щоби справа так легко покінчила ся. Борба між сими двома таборами не устане так скоро, а як устане, то побіджена часть затисне пястуки і буде тайком лагодити ся до поновного кроку проти свого ворога, до поновних буч як ось в послїднім часї. Не відомо ще, яке становище займуть европейскі держави до сих подій і чи довго приглядати-муть ся проливови християньскої крови.

Австро-угорский панцерник в Мерзинї.

Царгород, 4. мая. (Кб.) Австро-угорский крайцеровий панцерник „Zenta" відійшов сегодня з Пірею до Мерзини, куди причалили вже воєнні кораблї иньших держав.

Полїция конфіскує воєнні піснї.

Царгород, 4. мая. (Кб.) Полїция конфіскує піснї заохочуючі до борби проти Абдул Гаміда і за нового султана та иньші листки.

Розрухи в малій Азиї.

Царгород, 4. мая. (Кб.) Як доносять конзулярні депешi, вислано військо проти Валони, де старотурецке населене напирає дуже на Молодотурків, особливо на офіцирів.

Сподївають ся скорого придушеня розрухів, які уважають льокальними. Подібний рух почав ся і Aiguro castro, але вже успокоїв ся.

Ситуация в столицї. Вісти з провінциї.

Царгород, 4. мая. (Кб.) Думають, що димісия кабінету наступить певно завтра. Гільмі-паша заняв ся утворенем нового кабінету.

Вірменьско-григоряньский патриярхат одержав депеши, які доносять, що два шефи Курдів облягають вірменьску часть міста Малация. На дорозї між Карпутом а Аданою замордовано 34 Вірмен. В Аданї почали ся знов масакри.

Населене в столицї дуже обурене ізза 13 повішень. В султаньских паперах в Їлдиз найдено велике число рапортів високих шпіцлїв, чим дуже богато осіб скомпромітовано.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 4. мая 1909.

Календар. Середа 5. (22.) Теодора, Віталїя, рим. Пія V. Схід сонця 4 год. 32 мін., захід 7 год. 22 мін. — Четвер 6. (23.) Георгія, Валерия, рим. Івана в Олїю. Схід сонця 4 год. 30 мін., захід 7 год. 23 мін.

Промоция sub auspiciis imperatoris. В недїлю, дня 2. мая с. р. відбула ся в сьвяточно украшеній авлї тут. університету промоция пана Лїнднера на доктора фільозофії. Як перший забрав слово ректор університету др. Зелїнка і привитав краєвого президента Бляйлєбена, опісля відтримав пан Лїнднер свій добре оброблений науковий відчит.

З краєвого виділу. Дня 30. с. м. відбуло ся засїдане краєвого виділу, на якім порішено ось що: Для уряду виміру належностий краєвих ухвалено нову службову інструкцию. Краєвим урядникам уділено відпустки. Фреквентантови майстерскої школи у Відни Петрови Валанови уділено запомогу в висоті 300 К. З фонду краєвих інвалідів уділено слїдуючі одноразові запомоги: Домніцї Нандріс 60 К, Францисцї Одерскій 80 К, Марії Певін 80 К, Андрічині Реус 80 К, Ідї Статкевич 80 К, Іванови Ґросареви 80 К, Ізраелеви Тільови 70 К і Петрови Радовейови 70 К.

3. кляса при поспішнім поїздї на лїнії Відень-Чернівцї осталась на далї. Як ми вже писали задумувало желїзниче міністерство скасувати 3. клясу при поспішнім поїздї на лїнії Відень-Чернівцї. Зі взгляду на те, що се булоб вийшло в некористь в першій мірі для населеня Черновець, то запротестувала проти сего черновецка рада громадска і просила посла Н. Василька, щоби він інтерве-

---

дерева, з руками на грудях і глядить просто себе. Геро і Навклерос по обох боках, трохи з переду так, що мають себе взаїмно на очах).

ГЕРО (*до Навклероса*).
Сказала вже і повторяю ще:
Нїхто не сьміє мене пожадати,
Бо чим мій хоче, що-б я жила вольна.
Ще вчера, як прийшли, була свобідна;
Та нинї присягла й додержу того. (*До Леандра*).
Молодче, не скривай лиця між руки!
О нї, відважно з гаю відійди;
Зверни на другу дївчину твій зір,
Втїшай ся тим, чого не вільно нам.

ЛЄАНДЕР (*зриваючись*).
Нехай мене проковтне ся земля,
Замкнесь для мене все, що гарне, добре,
Як инша жінка і єї любов —!

ГЕРО (*що теж піднялась, до Навклероса*).
Відрадь му се. Який хосен йому?
Який менї? Чого себе ранити?
Такий красун і молодий і добрий,
Я всїх утїх бажала б му і щастя;
Нехай верта' домів —

ЛЄАНДЕР. Домів? Я тут вплю ся,
Тут з деревами день і ніч остану
І вічно му дивитись на сьвятиню.

ГЕРО. Тут сторожі його імуть і скривдять;
Скажи йому! (*До Леандра*). А вернеш, друже, [в хату,
Най труд житя й буденнеє занятє
Затре у тобі все, що є над міру,
А проче збережи. Я теж зроблю се.
А верне рік і кождий рік наступний
Се днешне сьвято, то прийди сюди,
В сьвятинї стань, щоби могла я бачить;
Буду щаслива, як будеш спокійний.

ЛЄАНДЕР (*паде їм до ніг*).
О жінко з неба!

ГЕРО. Не так! Не личить нам.
І бач! Мій стрий іде. Буде картати,
І правно, бо чому підпадалась вам?

НАВКЛ. Візьми збанок і дай менї напитись,
Найкраще так заслонимо усе.

ЛЄАНДЕР (*відпихає його*).
Не ти! Я, я!

ГЕРО (*придержує йому збанок, з якого він пє клячучи*).
Так пий і кожда капля
Розрада будь, віщуй тобі добро.
(*Надходить жрець*).

ЖРЕЦЬ. А ти тут що?

ГЕРО. Диви! тут хорий муж.

ЖРЕЦЬ. Знай, не твоя се річ лїчити хорих.
Нехай ідуть в Аполїна сьвятиню,
Там є жерцї, що лїчать.

ГЕРО. Казала теж.

ЖРЕЦЬ. Та перш усе, чи хорий, чи здоров:
У гаї богинї, близь домів жерців,
Нїхто чужий не входить тут без кари.
Як я вас пущу, дякуйте лиш ласцї;
На другий раз підпадете законам.

НАВКЛ. Та перше бачив я тут товпи люда,
В сьвятинї й гаю; мущини й жіноцтво.

ЖРЕЦЬ. Час празнику дає до того право,
Від рана аж до півдня се тріває.

НАВКЛ. Так сонце ще стоїть не так в горі;
Горить, пече, та все ще не найвисше.

ЖРЕЦЬ. Тому радїй і використай час;
Бо най лиш сонце на дорозї вашій
Устами жадно стане пити тїнь,
Тодї з сьвятинї в мить заграють роги,
На знак кінця, а вам на небезпеку.
Та й ви з Аґідос, чув я від людий,
Краяни-ж ваші нам не дуже други.
При ловлї риб, на морі взагалї
Счиняють спір із жителями Сестос.
Затямте й се, хто довго кривду зносить,
Той днїчи мстить ся, прийде час розплати.

НАВКЛ. А я гадаю, пане, муж за мужа,
Осьтак гадав я про міщан із Сестос.
Та най нас скривдять тут на побережу,
Відплатимо ся на тамтому боцї.

ЖРЕЦЬ. Менї з тобою розправляти годї.
Що треба, вже сказав, тепер мовчи!
(*До Геро*).
А ти бери збанок та йди!
(*Молодцї хотять помогти*).
Лиши!
Осьтам ідуть дївки.
(*Махає рукою на ліво від сцени*).
Значить, ходи.
В сьвятинї ще богато жде роботи.
(*Провадить Геро за руку в ліву сторону*).

ЯНТЕ (*що тимчасом надходить*).
Ви що скоїли, гарнії чужинцї?
Я з далї бачила. Тепер спішіть!
І хто вам радив так на лоб на шию
Займать жрекиню, що обіт вже має?
Будь я юнак, шукала-б се, що лїчить.
(*Відходить зі збанками*).

НАВКЛ. (*говорить в слїд жерцеви*).
О самолюб, тиран, жостокий, дикий!
Так замикаєш сю красу принаду,
Береш нам щастє теплого проміня
І убираєш се в сьвяту заслону?
І від коли в богів ся завість, злоба?
У нас також небесних почитають;
Та жрець Зевеса ходить поміж люд,
В окруженю своїх веселих слуг

нював в сій справі у желізничім міністерстві. Заходи посла Н. Василька увінчались добрим успіхом, бо полишено і на дальше трету клясу на лінії Відень-Чернівці.

Убийство. Пишуть нам з Лукавця н. С.: В неділю, дня 2. мая о 11. год. в ночи застрілив замешкалий тут (приватний) касиєр (Жид) Вільгельм Гартфельд парубка Василя Іпатия сина Ілї вистрілом з бровнінґа. Постріленний упав на місци трупом. Судове слідство веде ся.

Військові санітарні урядники. З Відня доносять, що в цїли вибразованя військових лікарских урядників буде принятих від шкільного року 1909/10 двайцять аспірантів до висшої ветеринарийної школи у Відни і десять аспірантів до мадярскої ветеринарийної школи в Будапешті яко військові академики ветеринарийні. Аспіранти ті будуть обовязані до 7-літної обовязкової лікарскої служби військової, дістануть спільне поміщене, удержане і узброєнє на кошт військового буджету та не мають оплачувати анї чесного анї іспитових такс. Підчас військової служби можуть дійти до ранґи штабових ветеринарів, то зн. 8. або 7. ранґи.

Незвичайна недуга. Значна частина вояків 30. п. п., що вернула ся оноді до Львова з Босни, привезла собі дуже немилу памятку, а то незвичайний біль зубів. Деякі з них стратили в часї військової служби богато зубів, а деякі лишили ся просто без зубів. Що се за цедуга, доси не провірено.

Доля українських депутатів. Депутат другої державної думи Василь Іванович Хвіст перебуває тепер в тюремній лікарні в місті Красноярскім. Він тяжко заслаб на запаленє легких. До Красноярского доправили єго, закованого в кайдани, по етапу. Оселити ся єму призначено в селї Рибнім пінчучскої волости. єнисейского повіту. Село се стоїть над річкою Ангарою; від Красноярского до Рибного 360 верстов; дворів тут 400 і є почта. Не зважаючи на тяжкі обставини свого теперішного житя, Василь Іванович має намір вжити всїх можливих заходів для того, щоб дітям своїм дати вихованє в национальнім українскім напрямку.

Різки в тюрмі. Ліві депутати Думи одержали вістки про неможливе становище вязнів у володимирскій тюрмі. Туди недавно призначено начальником бувшого начальника петербурскої тюрми Гудіму. Явившись в тюрму, він зразу заявив, що що його прислано завести порядки в тюрмі. І от з першого дня Гудіма начав робити в арештантів труси, при чому в присутности салдатів і надзирателів роздягав їх до гола. Темний карцер та кара різками — стали в його звичайною покутою за всяку провину. Незабаром Гудіма приказав, щоб вязні на проходці ходили по два в ряд, як москалї. Коли вязні відмовили ся се робити, то Гудіма звелів шістьом чоловікам дати по 25 різок. Перед біійкою всіх їх оглядав лікар, щоб впевнитись, чи вони витримають сю кару. Один з арештантів визволив ся від сего тільки через те, що його визнали божевільним. Депутати збирають ся зробити запитанє про се в Думі.

І благословить, сам благословенний.
А ви від вчера взяли у наслїддю
Нікчемний уряд Індусів-рабів,
І убираєтесь в жостокість, ніч.
Однак так є. Тому ходи, нещасний!
ЛЄАНДЕР. Нещасний, кажеш?
НАВКЛ. Ще би нї?
Бодяй досить! Ходи!
ЛЄАНДЕР. Остану тут!
НАВКЛ. Що?
Ще оглядаєш місце теє раз,
З якого вже на віки —?
ЛЄАНДЕР. На віки?
НАВКЛ. Нї?
Хотїв ти —? Що гадаєш? ну!
ЛЄАНДЕР. Ось! чи се знак? Нам треба йти!
НАВКЛ. Ти скритий, що в души ховаєш плян?
Не хочеш чей вертати в місце те,
Де тюрми, горе, смерть —?
ЛЄАНДЕР. А вже-ж! Се знак.
Вертають други. Ну, ходім і ми!
Будь днї мої сумні, казав ти.
Коли лиш так, не дати їх за тільки?
Що ще буде? Хто знає? Хто повість?
(*Відходить швидко*).
НАВКЛ. Лєандер! Слухай! — Хто-б займав ся ще
Таким студеним крамом! Що студеним?
Ох, примір вчить. Та я тебе не кину.
А вернеш ся, ще поки одобрю,
То — Пострівай! — Ти чув? Лєандер!
(*Вимахує руками, дає знаки, щоб ждав, та йде за ним*).

(*Дальше буде.*)

Від коли пють каву в Европі? Перший раз в Европі випито каву в Венециї в 1591. роцї. Привіз єї з Єгипту оден лікар. Венециянцям смакував сей напиток, тому зачали єго спроваджати і заложили багато каварень. За випиту каву плачено тодї з кінцем року. Блаженні були тодї часи для „безгрішних“.

Де більше сьвят? Товариство заводчиків і фабрикантів московского промислового району зібрало відомости про те, скільки днїв сьвяткують що-року робітники 33 металургичних заводів петербурского району, 30 заводів московского й 30 заводів українського району. Виявилось, що з числа 25 сьвяточних днїв на заводах московского району сьвяткують 17 днїв, петербурского — 14 і українського — тільки 11 днїв. Сї сьвята додержують ся на всїх без винятку заводах, Що-ж до решти сьвят, то додержуваня їх для московского району вагаєть ся між 97—38 проц., для петербурского — між 70—7 проц., а для українського — між 97—3 проц. Таким чином, найбільш релїґійним і разом з тим найменш інтенсивним являєть ся московский район і, навпаки, найменш релїґійним та найбільш інтенсивним — українский.

Оповістки, іменованя і т. п.

Відзначенє. Віденьска урядова часопись опубліковує: Цїсар удїлив учительцї школи вправ на черновецкім учительскім семинари Люїзї Тарабанович з нагоди єї перенесеня в стан супокою золотий хрест заслуги.

Іменованя і перенесеня. З дирекциї скарбу. Рахункового официяла Людвика Рубіша іменовано рахунковим ревідентом, рахункового асистента Макс. Константиновича рахунковим официялом, а рахункового практиканта Ґабріела Зільбербуша рахунковим асистентом при дирекциї скарбу. — З управи руху. Желїзничого адюнкта Альойса Ланґера перенесено до дирекциї держ. желїзниць у Львові, а надревідента в Станиславові Флорентина Кравса ревізором каси при управі руху в Чернївцях. — З краєвого правительства. Провізоричного концепіста краєвого правительства Норберта Кіпера в Кімполюнґу іменовано дефінїтивним концепістом, концептового практиканта Максиміліяна Соневицкого концепістом а поліцийного концептового практиканта Франца Харвата в Чернївцях іменовано поліцийним концепістом. — З суду. Судового авскультанта в Чернївцях Ізидора Котляра придїлено повітовому судови у Вижници. Мінїстер судівництва іменував: повітовим судиєю, судию Казимира Лайдлера в Заставні; судиями авскультантів: Адальберта Човнїцкого для Садаґури, Дмитра Балмошу на Сторожинці, д-ра Якоба Рабля на Вижницю а Йосифа Снїзика на Заставну.

Переписні карти з образом і власноручним підписом краєвого інспектора шкіл п. Омеляна Поповича, вийшли як раз накладом К. Кракалії. Чистий дохід з розпродажи карт призначений на стипендийний фонд ім. Омеляна Поповича. Цїна 1 карти 12 сотиків. Замовленя з рівночасним надісланєм належитости слати на адресу: Кость Кракалїя, Гатна Буковина. Меньше як 10 карт не висилає ся. При замовленях треба долучити на почтову пересилку 10 сотиків.

Із штуки і літератури.

З українського театру. „Ревізор“, комедия в 5-ох діях М. Гоголя.

В пятницю 30. цьвітня виставлено в нашім театрі названу комедию Гоголя. Сим разом публики було більше як звичайно. Наші домородні Москалї засїли в льожах та в перших рядах, хотїли бачити, як „малорускі“ артисти муть грати великоруску штуку. „Цареславная Русь“, якої редактор мабуть аж до пятниці не був в театрі, користуючи ся ревеляциями преси написала була, що не дивно, що критика неприхильна, бо артисти самі слабі сили і не в станї задовольнити вимог штуки. Так було сказано „kurz und bindig“. Тепер же, будучи на виставі „Ревізора“, могла кацапня переконати ся, що артисти не такі то вже „самі слабі сили“ і що ті артисти ніяк не уступають перед першорядними чужими акторами а й густо-часто їх перевисшають. Як би ви добродії „Москалї“ частїйше заходили в наш театр, приглядали ся і прислухувались нашій українскій штуці, колиб ви були хоч трохи щирими самі з собою, то може ви ще стали порядними людьми і навернулись би до народности, котру так ганебно покидаєте. Тепер бачили ви, як виглядає „ваша“ Росия і не оден з вас побачив в тім зеркалї самого себе... Наша дружина сю штуку виставляла, вже тільки разів так що добре її виведенє на черновецкій сценї не справляло дружинї ніякої трудности. Знаменито вивязували ся з своїх роль п-нї Осиповичева, (Анна Андриєвна), п-нї Стадникова її донька д. Стадник (Хлєстаков), що з незвичайною зручностию представив урядника з Петербурга, мнимого ревізора. Що д. Юрчак в ролї Осипа був дуже вдатний, проте не треба говорити. За те слабше випали ролї Добчиньского і Бобчиньского. „Остовпінє“ при кінци не вдалось, бо не стало ся нараз. Але загальне вражінє з представленя дуже добре. Публика насьміявши ся до схочу вертала задоволена домів.

Телеґрами „Буковини“.

Чернївцї, 4. мая 1909.

Париж, 4. мая. (Кб.) При виборах до парляменту в повітї St. Affrique вибрано радикального кандидата Фурнол 7179 голосами проти консервативного лїберала Павла Лєроа-Болїйого, який одержав 6889 голосів. Сей мандат був доси у руках консервативної партиї.

Софія, 4. мая. (Кб.) Як запевняють в досить компетентнім місци, піднесено тутейшу российску аґенцию на степень посольства а российский аґент просив вже о авдиєнцию, щоби передати нові акредитиви.

Тебрис, 4. мая. (Кб.) „Петербурска телеґрафічна аґенция“ доносить: Вчера рано вистрілило 15 їздців хана Рахіма на российску патрулю, що складала ся із 5 козаків. Патруля стрілила з своєї сторони, убила одного Перза, прочі втїкли.

Царгород, 4. мая. (Кб.) Мінїстер заграничних справ Ріфат-паша подякував особисто амбасадам за ґратуляциї їх правительств. Бувший шеф артилєриї Зекі, який перебуває тепер в Принкипі в заточеню і якого покараня ще й доси не умотивовано, зажадав, щоби єго поставлено перед военний суд.

Петербург, 4. мая. (Кб.) Бувший президент мінїстрів Столипін прибув сюди сегодня вечером.

Тебрис, 4. мая. (Кб.) Заворушенє серед крайних елементів устає. Рух по базарах оживає. Банки вже отворені.

НАДІСЛАНЕ.

Всїх Вп. Панів, що вижичили від мене які небудь книжки, а з осібна тих, що вижичили твори Ібзена, Гавпмана і Судермана, прошу звернути безпроволочно найдальше до 1. червня с. р. на мою адресу: Чернівці, ул. Петровича 2.

(70) З поважанєм *Антін Гриник.*

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 3. мая 1909 за 50 кґр.

Пшеницї	13·25—13·50
Жита	9·75—10·—
Ячменю броварного	8·—— 8·25
Вівса	8·50— 8.75
Кукурудзи, пріма	7·50— 8·20
Кукурудзи, нової	7·50— 8·20
Пшеничної соломи	5·50— 5 60
Житної соломи	5·80— 6·—
Спіритусу (10.000 процент. лїтрів)	49·——49 25

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Жадова-Діброва, відбудуть ся дня 16. мая с. р. о 2. годині пополудни в домі Ілиї Палагнюка з отсим дневним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє старшини з діяльности за рік 1908 і принятє білянсу за рік 1908. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вільні внесеня і запитаня. *Іля Палагнюк*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Іпотешти, відбудуть ся дня 16. мая 1909, о 1. годині пополудни в домі Йордакія Думенка з отсим дневним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє старшини з діловодства за рік 1908 і принятє білянсу за рік 1908. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вибір касиєра і назначенє єму платні. 5. Постанова із сплачуванєм довгу до „Селянскої Каси“. 6. Вільні внесеня і запитаня. *Йордакій Думенко*, начальник

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що заступає інтереси українського народу перед культурним сьвітом, виходить раз на місяць в обемі 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8. Кор. Є обовязком кождого інтеліґентного Русина передплачувати сю часопись. Адреса редакциї і адміністрациї: Wien XVII|3 Frauenfelderstrasse, 2.

24 14—40 н.

Молочне мило лелійне з коником

найлагіднійше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набутя.

В СКЛЕПІ

„укр. Видавничої Спілки“

в Чернівцях, ул. Пивнична число 6. (побічна від жидівскої) (—)

можна получити всї прибори до писаня як також Апробовані **взори до краснописи.**

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“

аптикара др. Ю. Францоза

в Терополи.

Се є знаменитє усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакованєм. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв. В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна, в Селетинї в дроґоерій медициналнїй Стерншуса.

19 (—)

Великий зарібок

приносить побічне занятє кождому господарови, купцеви предприїмцеви, урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того специяльних машин також на сплату ратами, достарчає

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівцї, ул. Сьвятої Тройцї ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і цінники даром. — У всїх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повисшу фірму.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприїмство в краю для будови і достави машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помости

припоручає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

159 (20—23) 3 в м.

а іменно:

найновійшої конструкциї машини **„Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах;**

загально знані в краю машини **„Імперіяль Реформ і Гладку“;**

машини до виробу цементових **цегол і цеголок на помост,**

форми до виробу **рур каналїзацийних і керничних.**

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найнизших цїнах, на догідних услівях сплати.

На жаданє висилаю франко цїнник і докладний опис кождої машини.

Із зголошенями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Найперше і найбільше буковиньске етаблїсема в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ҐАРДЕРОБИ,

униї... мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблї, ґардинок, занавісок, портиєр, рукавичок Glacé і корунок.

Специяльність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найлїпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівцї

Централка:
ул. Руска ч. 15.
Мірні цїни.

Філїя:
ул. Кручена ч. 1 а
теперішня ул. Д-ра Райса.
Виконанє без закиду.

169 (—) **Замовленя з провінциї сейчас.**

Цїнники даром і оплатно.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складї і поручає отсї

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивленє против екзекуциї. 2. Позов о заплату цїни купна. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о звернєнє пожички. 5. Внесенє о позволенє екзекуциї на движимости. 6. Внесенє о позволенє екзекуциї на недвижимости.

Заразом поручає нотарияльні друки „Запис довжний до інтабуляциї“, до того **„поданя“** і **„рубра“.**

Цїна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Цїна друків нотарияльних: **„Запис“** по 4 сотики за аркуш, **„поданя“** по 4 сотики за аркуш, **„рубра“** по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попереднім надісланєм належитости, сейчас.

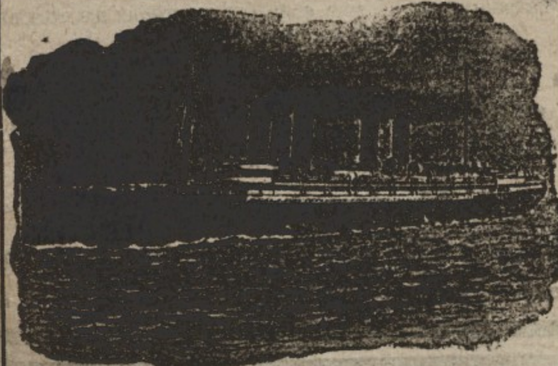
Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівцї, ул. Петровича ч. 4.

Купуйте лиш у своїх людий!

Держіть ся клича Свій до Свого!

Новоотворене

Високою п. к. краєвою управою концесионоване

Міжнародне

Бюро Подорожи „СЬВІТ“

Сїрецкий і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улиця Кохановского число 1.

165 (—) видає **карти корабельні** до

Канади, Сполучених Держав (Америки), Арґентини, Бразилїї, Азиї, Африки

і т. д. і т. д.

Карти на желїзницї европейскі, канадийскі та американьскі.

Карти на спальні вози. — Карти прогулькові та окружні.

Держіть ся клича Свій до Свого!

Купуйте лиш у своїх людий!

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за **Пфаффа** мишини даю **10 лїт** ґаранцию, тому що при Пфаффа машинах всї части що дуже труть ся, є з **найтвердшої стали ковані і гартовані.** — На **Пфаффа** машинах можна **шити, гафтувати і цирувати.** — Цїнники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилевич,** Механїк

в Чернівцях (—)

ул. Жидівска 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівцї, улиця Руска ч. 8.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає: Віктор Строїч.

З друкарнї товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.